

Notat

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Kulturudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-250/25

Indledning

Den ungarske virksomhed, Like Company ("sagsøger"), har anlagt sag mod Google Ireland Limited ("sagsøgte") ved den ungarske domstol, Budapest Környéki Törvényszék. Domstolen har i den forbindelse stillet fire spørgsmål til EU-domstolen vedrørende fortolkningen af artikel 4 og artikel 15 i direktiv 2019/790 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked ("DSM-direktivet") vedrørende rettighederne til pressepublikationer i en AI-chatbot.

Sagen for EU-Domstolen vedrører fortolkningen af lovgivningen i forbindelse med nye og endnu uafklarede retlige spørgsmål som kunstig intelligens rejser, herunder om chatbots er omfattet af DSM-direktivets materielle anvendelsesområde.

Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstillinger

DSM-direktivets artikel 4 pålægger medlemslandene at indføre en undtagelse til den ophavsretlige beskyttelse, således at der kan ske eksemplarfremsstilling som led i "tekst og datamining". Tekst og datamining er en automatiseret fremgangsmåde til at analysere tekst og data i digital form mhp. at generere et udtræk/sammenstilling af oplysninger mv. Undtagelsen indebærer, at eksemplarfremsstilling af ophavsretligt beskyttede værker er tilladt ved tekst- og datamining, hvis den, der foretager tekst- og datamining, har lovlig adgang til værkerne, og ophavsmanden ikke udtrykkeligt og på passende vis har taget forbehold herfor.

DSM-direktivets artikel 15 tildeler udgivere af pressepublikationer nye rettigheder, idet presseudgiverne får tildelt en eneret til bl.a. reproduktion og overførsel til almenheden af deres pressepublikationer i relation til udbydere af informations-samfundstjenesters onlinebrug af disse publikationer. Eneretten gælder i to år fra udgivelsen af en pressepublikation.

Informationssamfundstjenester kan være nyhedsaggregatorer, medieovervågnings-tjenester, søgemaskiner eller sociale medie-plattformstjenester, som f.eks. Google og Facebook.

Ungarn har foretaget en direktivnær implementering af DSM-direktivet t.

Sagsøgeren udgiver og driver en række nyhedsportaler. Sagsøgte leverer tjenesteydelser med kunstig intelligens, som også kan generere indhold, herunder en generative AI-chatbot, der er blevet trænet ved observation og sammenfald af mønstre. Brugere kan dermed få detaljerede oplysninger om bl.a. indholdet af beskyttede pressepublikationer, og i visse tilfælde skabe sammendrag af oplysningerne, der fremgår af disse publikationer.

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte gennem sine chatbots har tilsidesat sagsøgerens rettigheder efter DSM-direktivets artikel 15 ved uden samtykke eller kompensation at have reproduceret sagsøgerens pressepublikationer elektronisk med henblik på at stille indholdet til rådighed for almenheden på en måde, hvor de kunne få adgang til materialet på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Sagsøgeren mener endvidere, at brugens omfang overskrider *"enkelte ord eller meget korte uddrag"*, og derfor ikke er omfattet af undtagelsen i DSM-direktivets artikel 15.

Sagsøgte mener derimod, at chatbots ikke er omfattet af DSM-direktivets artikel 15, da det ikke er en informationssamfundstjeneste, men derimod et kreativt værktøj. Sagsøgte mener også, at det svar, som chatbotten genererer, hverken stiller indholdet til rådighed for almenheden eller er en reproduktion. Endelig finder sagsøgte ikke, at indholdet overskrider tærsklen for få ord eller korte uddrag, da de genererede svar også indeholder oplysninger, som ikke stammer fra sagsøgerens beskyttede pressepublikationer. Ifølge sagsøgte er størstedelen af svaret et produkt af chatbottens "hallucination", hvor den giver unøjagtige oplysninger eller opfinder visse ting.

Regeringens interesse og synspunkter i sagen

Sagen vedrører grundlæggende, om chatbots er omfattet af DSM-direktivets artikel 15, og de rettigheder, som presseudgiver har til det indhold, som bliver brugt i en chatbot.

Da både de danske og de ungarske bestemmelser er implementeret direktivnært, indeholder de både en eneret for presseudgivere, og en adgang til ved tekst - og datamining at foretage eksemplarfremsstilling af ophavsretligt beskyttede værker.

DSM-direktivets artikel 4 forpligter medlemsstater til at indføre en ny undtagelse til rettighederne for eksemplarfremsstilling af ophavsretligt beskyttet indhold.

Denne artikel omhandler dog kun retten til eksemplarfremsstilling, og ikke retten til at gøre indhold tilgængeligt for almenheden.

DSM-direktivets artikel 15 indeholder, med visse undtagelser, en eneret for presseudgivere, som gælder i to år i relation til informationssamfundstjenesters online-brug af pressepublikationer.

Presseudgavernes eneret betyder, at informationssamfundstjenesterne skal have tilladelse fra presseudgiveren, når der foretages eksemplarfremsstilling af en pressepublikation og/eller når pressepublikationer stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt (on demand).

En sådan tilladelse vil foreligge, når presseudgiverne selv gør publikationerne tilgængelige via informationssamfundstjenesten, hvorefter der ikke foreligger yderligere krav om samtykke, og når udgiveren af pressepublikationerne modtager et vederlag for øvrig brug af de pågældende publikationer fra informationssamfundstjenesten.

Danmark har ved lov nr. 680 af 6. juni 2023 om ændring af lov om ophavsret implementeret DSM-direktivets artikel 4 i den danske ophavsretslov § 11 b. Heraf fremgår, at den, som har lovlig adgang til et værk, må foretage udtræk og fremstille eksemplarer af værket med henblik på tekst- og datamining.

Danmark har ved lov nr. 1121 af 4. juni 2021 om ændring af lov om ophavsret implementeret DSM-direktivets artikel 15 i den danske ophavsretslovs § 69 a. § 69 a indfører en eneret for presseudgivere, som indebærer, at udbydere af informations-samfundstjenester skal have samtykke fra presseudgiveren til at foretage eksemplar fremstilling af en pressepublikation online og/eller stille pressepublikationen til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den.

Det er regeringens opfattelse, at undtagelsen til tekst- og datamining i DSM-direktivets artikel 4 ikke tillige indebærer en ret til at gøre indholdet tilgængeligt for almenheden.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at en chatbot vil være omfattet af DSM-direktivets artikel 15 i lighed med øvrige informationssamfundstjenester. Det har ikke været hensigten med indførelsen af eneretten for presseudgiver, at denne ret vil kunne forringes ved, at informationssamfundstjenesterne ved brug af chatbots eller tilsvarende alternative fremstillingsformer skal kunne tilgå og bruge materialet uden betaling.

Det fremgår af præamblen til DSM-direktivet artikel 15, at formålet med tildelingen af denne eneret bl.a. er, at udgivere af pressepublikationer stilles bedre i for-handlinger med de informationssamfundstjenester, der ønsker at anvende pressepublikationerne online.

Endeligt er det regeringens opfattelse, at i den moderne tidsalder med øget brug af generativ kunstig intelligens er det vigtigt, at presseudgivere både bibeholder sin mulighed for at forhandle med internationale informationssamfundstjenester, og sine rettigheder ved pressepublikationer iht. DSM-direktivet artikel 15, selv hvis publikationerne bliver brugt i en chatbot eller andre alternative fremstillingsformer baseret på kunstig intelligens.

På denne baggrund afgiver regeringen indlæg i sagen i overensstemmelse med det ovenfor anførte.